

[Život: aktivní vztah k minulosti a budoucnosti]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2000](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2000](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 6. 7. 2000

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 6. 7. 2000

[Život: aktivní vztah k minulosti a budoucnosti]

Život je založen na dvojím aktivním vztahu: jednak na vztahu k tomu, co uplývá a už pomíjí, jednak k tomu, co přichází a co už nastává. Aktivnost obojího vztahování spočívá ve volbě a selekci: na minulost lze navazovat pozitivně i negativně, a stejně tak budoucnost lze chtít nebo nechtít, přijímat nebo nepřijímat. Teprve druhotně, tj. na druhém místě se život vyznačuje schopností reagovat na to, co má „před sebou“ zde a teď. Jestliže schopnost aktivního vztahu vůči něčemu druhému nazveme reaktivitou, pak musíme připustit, že v nějakém smyslu a v nějaké míře jsou živé bytosti (a možná i před-živé bytosti v Teilhardově smyslu, tedy „přirozené jednotky“) schopny reagovat také na to, co v přísném smyslu „není“, tj. není „jsoucí“, na něco z toho, co buď ještě není nebo co už není.

(Písek, 000706-1.)